

Jurisprudentie

Zaak C-348/15

**Stadt Wiener Neustadt
tegen
Niederösterreichische Landesregierung**

(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door het Verwaltungsgerichtshof)

„Prejudiciële verwijzing – Milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten – Richtlijn 85/337/EEG – Richtlijn 2011/92/EU – Werkingssfeer – Begrip ‚specifieke nationale wet‘ – Geen milieueffectbeoordeling – Definitieve vergunning – Ex-postregularisatie bij wet van het ontbreken van een milieueffectbeoordeling – Beginsel van samenwerking – Artikel 4 VEU”

Samenvatting – Arrest van het Hof (Eerste kamer) van 17 november 2016

- Milieu – Milieueffectbeoordeling van bepaalde projecten – Richtlijn 85/337 – Werkingssfeer – Project goedgekeurd bij nationale wet – Daarvan uitgesloten – Voorwaarden – Beoordeling door de nationale rechterlijke instantie*
(Richtlijn 85/337 van de Raad, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11, art. 1, leden 2 en 5)
- Milieu – Milieueffectbeoordeling van bepaalde projecten – Richtlijn 85/337 – Nationale regeling die de effecten van een latere regularisatievergunning gelijkstelt met die van een voorafgaand aan de uitvoering van de werken verleende stedenbouwkundige vergunning – Ontoelaatbaarheid*
(Richtlijn 85/337 van de Raad, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11, art. 2, lid 1)
- Recht van de Europese Unie – Rechtstreekse werking – Nationale procesregels – Toepassingsvoorwaarden – Eerbiediging van het gelijkwaardigheidsbeginsel en van het doeltreffendheidsbeginsel – Geen Unierechtelijke regels inzake de termijnen voor beroep tegen vergunningen die in strijd met de verplichting van een voorafgaandelijke milieueffectbeoordeling zijn afgegeven – Vaststelling van een redelijke beroepstermijn door de betrokken lidstaat – Toelaatbaarheid*
(Richtlijn 85/337 van de Raad, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11, art. 2, lid 1)
- Milieu – Milieueffectbeoordeling van bepaalde projecten – Richtlijn 85/337 – Werkingssfeer – Project goedgekeurd op grond van een besluit dat in strijd met de milieueffectbeoordelingsverplichting is genomen, maar niettemin als verenigbaar met het nationale recht wordt beschouwd – Daaronder begrepen – Nationale regeling die voorziet in ex-postregularisatie van het besluit tot verlening van de vergunning – Ontoelaatbaarheid*
(Richtlijn 85/337 van de Raad, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11, art. 1, lid 5)

5. *Milieu – Milieueffectbeoordeling van bepaalde projecten – Richtlijn 85/337 – Verplichting voor de bevoegde instanties om de beoordeling vóór de vergunningverlening te verrichten – Verzuim van beoordeling – Verplichting voor de instanties om het verzuim te verhelpen – Draagwijdte – Nationale regeling die het instellen van een herstellvordering verhindert ondanks het niet verstreken zijn van de in het nationale recht vastgelegde termijn – Ontoelaatbaarheid*

(Art. 4, lid 3, VEU; richtlijn 85/337 van de Raad, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11, art. 2, lid 1)

1. Artikel 1, lid 5, van richtlijn 85/337 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11, stelt de uitsluiting van een project van de werkingssfeer van deze richtlijn afhankelijk van twee voorwaarden. De eerste voorwaarde is dat het project in detail moet zijn aangenomen via een specifieke wetgevingshandeling. De tweede voorwaarde is dat de doelstellingen van deze richtlijn, daaronder begrepen die van de verstrekking van gegevens, via de wetgevingsprocedure worden bereikt.

De eerste voorwaarde vooronderstelt dat de wetgevingshandeling dezelfde kenmerken heeft als een vergunning in de zin van artikel 1, lid 2, van richtlijn 85/337. De wetgevingshandeling moet met name de opdrachtgever het recht geven om het project uit te voeren, en moet, net als een vergunning, alle door de wetgever in aanmerking genomen onderdelen omvatten die relevant zijn voor de beoordeling van de milieueffecten. Uit de wetgevingshandeling moet dus blijken dat de doelstellingen van richtlijn 85/337 in het geval van het betrokken project zijn bereikt. Dat is niet het geval wanneer de handeling niet ziet op alle onderdelen die nodig zijn om de milieueffecten van de vergunning van dit project te beoordelen.

De tweede voorwaarde impliceert dat de doelstellingen van richtlijn 85/337 worden bereikt via de wetgevende procedure. Bijgevolg dient de wetgever, wanneer het project wordt aangenomen, over voldoende informatie te beschikken. In dat verband moet de door de opdrachtgever te verstrekken informatie ten minste een beschrijving van het project bevatten met informatie omtrent vestigingsplaats, de aard en de omvang van het project, een beschrijving van de beoogde maatregelen om aanzienlijke nadelige effecten te vermijden, te beperken en zo mogelijk te verhelpen, en de nodige gegevens om de vermoedelijke significante milieueffecten van het project te kunnen bepalen en beoordelen.

Het staat aan de nationale rechter om uit te maken of deze voorwaarden zijn vervuld, waarbij deze rekening moet houden met zowel de inhoud van de wetgevingshandeling als de volledige wetgevingsprocedure die tot de vaststelling ervan heeft geleid, in het bijzonder met de voorbereidende handelingen en de parlementaire debatten.

(zie punten 26-31)

2. Zie de tekst van de beslissing.

(zie punten 36, 37)

3. Zie de tekst van de beslissing.

(zie punten 40-42)

4. Artikel 1, lid 5, van richtlijn 85/337 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11, moet aldus worden uitgelegd dat een project als bedoeld in een wettelijke bepaling op grond waarvan een project waarover in strijd met de milieueffectbeoordelingsverplichting een besluit is genomen waarvoor de termijn tot het instellen van een beroep tot nietigverklaring is verstreken, moet worden geacht rechtmatig te zijn vergund, niet van

de werkingssfeer van deze richtlijn is uitgesloten. Het Unierecht verzet zich tegen een dergelijke wettelijke bepaling voor zover die bepaalt dat een voorafgaandelijke milieueffectbeoordeling moet worden geacht te zijn uitgevoerd voor een dergelijk project.

Een nationale bepaling waaruit zou voortvloeien dat projecten met een vergunning waartegen geen rechtstreeks beroep meer kan worden ingesteld omdat de in de nationale wetgeving bepaalde beroepstermijn verstreken is, zonder meer worden geacht rechtmatig te zijn vergund conform de eisen van de milieueffectenbeoordelingsverplichting, zou immers niet met die richtlijn verenigbaar zijn. In dat verband verzet richtlijn 85/337 zich reeds op zichzelf tegen een dergelijke bepaling, al was het maar omdat een dergelijke bepaling als rechtsgevolg heeft dat de bevoegde autoriteiten worden ontslagen van hun verplichting om ermee rekening te houden dat een project in de zin van deze richtlijn werd gerealiseerd zonder dat de milieueffecten ervan zijn beoordeeld, en om erover te waken dat een dergelijke beoordeling wordt uitgevoerd, indien voor de materiële werken of ingrepen die verbonden zijn aan dit project, een latere vergunning nodig zou zijn.

(zie punten 43, 44, 49 en dictum)

5. De lidstaten dienen alle schade ten gevolge van het verzuim van een beoordeling van de milieueffecten te vergoeden. Hiertoe dienen de bevoegde nationale autoriteiten alle algemene en bijzondere maatregelen te treffen om een dergelijk verzuim te herstellen.

Hoewel de voorwaarden van een dergelijke herstellvordering, in het bijzonder deze betreffende de vraag of elke onwettigheid moet worden beschouwd als een fout, en deze betreffende de vaststelling van een oorzakelijk verband, een aangelegenheid van het nationale recht zijn gelet op het ontbreken van een Unierechtelijke bepaling, en hoewel een dergelijke vordering in de tijd kan worden beperkt mits de beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid worden nageleefd, moet deze vordering op grond van het doeltreffendheidsbeginsel niettemin onder redelijke voorwaarden kunnen worden uitgeoefend. Hieruit volgt dat, indien een nationale bepaling, na het verstrijken van een bepaalde termijn, elke vordering tot herstel van een niet-nakoming van de milieueffectbeoordelingsverplichting bedoeld in artikel 2, lid 1, van richtlijn 85/337 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11, verhindert hoewel de in het nationale recht vastgestelde beroepstermijn voor de herstellvordering niet is verstreken, die nationale bepaling op deze grond onverenigbaar zou zijn met het Unierecht.

(zie punten 45-48)